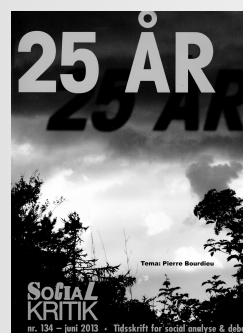

Benny nåede at være redaktør for Social Kritik i 32 år

Alle der har været omkring tidsskriftet ved hvilken bedrift det er, ikke blot for den tid og energi han lagde i tidsskriftet, men også fordi det over alle disse år er lykkedes med at præsentere numre, der på hver deres unikke måde levede op til hans klare forestillinger om hvad Social Kritik burde være. En kritik, der bunder i en dyb social indsigt, men som ikke forfalder til akademisk bedrevidende og uforståelig jargon. Benny så sit tidsskrift (og det var hans, det var man ikke et øjeblik i tvivl om som medlem af bestyrelsen) som et redskab til at fremme social debat, ved at udfordre herskende selvfølgeligheder og fordomme, særligt når de lå til grund for nye socialpolitiske initiativer, der blev præsenteret som "rationelle" og "løsningsorienterede". Tidsskriftet gav derfor plads til at mange forskellige mennesker kunne bidrage. Kravet var, at de evnede at skrive "forståeligt" og "direkte" uden at blive skæmmet af akademiske artigheder, der kunne stille sig imellem beskrivelsen og den sociale verden de beskrev. Den franske sociolog Pierre Bourdieu, var en af de få teoretikere, der løbende fik spalteplass i tidsskriftet, enten gennem oversatte artikler, interviews (Se Pecseli, Benedicta La Misere du Monde: Interview med Pierre Bourdieu Social Kritik nr 37, 1995) eller, som det oftest var tilfældet, ved at udgøre en væsentlig reference ramme for de publicerede artikler. I jubilæet for Social Kritik's 25 års fødselsdag (nr. 134, juni 2013) var temaet derfor ikke overraskende Pierre Bourdieus arbejde. Her kan man blandt andet læse Pierre Bourdieus takketale ved modtagelsen af det franske Nationale Center for Videnskabelig Forsknings guldmedalje. Her siger Pierre Bourdieu blandt andet: *"Blandt de opgaver, som tilfalder sociologien, og som den alene kan udføre, er en af de mest nødvendige den kritiske afmontering af de manøvrer og manipulationer af borgere og forbrugere, som hviler på en perverteret brug af videnskaben"* (Social Kritik nr. 133, side 9). Benny gjorde, gennem sine mange år som redaktør, Social Kritik til et medie for, at netop sådan en kritik kunne komme til orde. I det nedenstående fortæller bestyrelsesmedlemmerne Tine Rask Eriksen og Flemming Røgilds, om deres tid med Benny som redaktør af Social Kritik.

Anders La Cour

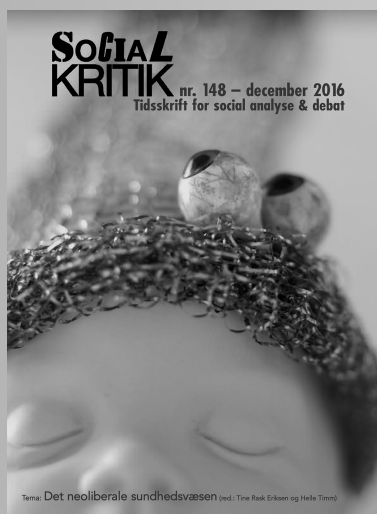
*Social kritik nr 134.
25 års jubilæumsnummer.*

Pierre Bourdieu

Social kritik nr 129

Social kritik nr 148.
Begge med forside illustration af
Tine Rask Eriksen

En posthum hilsen til Benny

I maj 1988 fandt en skelsættende begivenhed sted. Via en invitation fra min studiekammerat Ejler Johansen – på det daværende Institut for Pædagogik på Københavns Universitet – indkaldte han og **Benny Lihme** til en stiftende generalforsamling til det, der kom til at hedde: ”Selskabet til Fremme af Social Debat”. Det var med afsæt i en fælles indignation og interesse for kritikken af den herskende social- og sundhedspolitik. Ejler og jeg havde begge masser af erfaringer fra det praktiske arbejdsliv med mennesker i store institutioner og, vi var som **Benny** begge kommet ind på universitetet via dispensation.

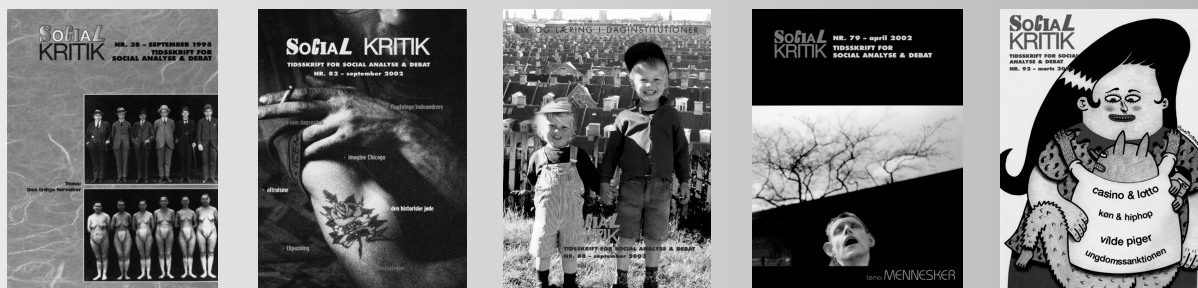
Det professionaliserede menneskearbejde udviklede sig med ekspresfart i 1970'erne og det blev efterhånden et arbejdsmarked for de mange mellemlags kvinder (og mænd), som fik en uddannelse og senere et relationsarbejde i de mange velfærdsstatslige institutioner. Så nødvendigheden af analyser og kritiske blikke på det ekspanderende arbejdsområde var enorm og blev afsættet for det nye tidsskrift: ”Social Kritik” med **Benny Lihme** og Ejler Johansen som redaktører.

Velfærdsstaten var så småt blevet afløst af konkurrencestaten og det første temanummer i 1989, som **Benny**, Eljer og jeg arbejdede sammen om, hed da også: ”Omsorgsstatens afvikling” (S.K. nr. 3). Hvor blandt andet Kirsten Weber – som også var med i bestyrelsen i en årrække – skrev artiklen: ”At have brugt sig selv til man er brugt op”. Og om hvordan nødvendigheden af en teoretisk underbygget fagkritik, institutionskritik og professionskritik var påtrængende. Helt i **Bennys** ånd.

10 år senere udgav vi endnu et temanummer om emnet: ”Omsorgsforskning” (S.K. nr. 63). Ejler var blevet alvorlig syg og **Benny** var nu den suveræne redaktør af tidsskriftet. Det konkurrencestatslige marked førte efterhånden til, at måling af kvaliteten af menneskearbejdet blev vigtigere end selve kvaliteten af det konkrete arbejde. Her havde **Benny** bl.a. fået borgmesteren for uddannelse og ungdom i Københavns Kommune Per Bregengaard, til at skrive artiklen: ”Kompetenceland” om, hvordan ”regnedrengene” bestemte kvaliteten af arbejdet via deres mange be- regninger af lukketider, antal børn osv. i de stadig flere institutioner i København.

Så gik der atter 10 år og i 2012 så temaet: ”Universitet mellem retorik og realiteter” dagens lys (S.K. nr. 129). Efter at jeg havde arbejdet i 25 år på flere universiteter var det vigtigt for mig, at punktere venstres talemåde om universiteter i verdensklasse. Og **Benny** var som altid med på at Social Kritik var stedet, hvor den politiske- og akademiske diskurs kunne punkteres. For efter at den nye universitetslov kom i 2003 blev universiteternes autonomi for alvor truet. Så her fik jeg stærke indlæg fra Mogens Ove Madsen om: ”Det entreprenante universitet er i stærk frem- march”. Og fra redaktøren for ”Forskerforum” Jørgen Øllgaard, som skrev om: ”Usynlige hænder bag uni-reformerne” samt Hans Hauge, som skrev om: ”Univer- sitetsretorikken retorisk betragtet”. Alt sammen med stor applaus fra **Benny**.

Nogle eksempler på forskelligheden i forsider gennem årene. Godt samarbejde med mange kunstnere og fotografer.

I 2016 redigerede jeg endnu et temanummer: "Det neoliberale sundhedsvæsen" (S.K. nr. 148) sammen med Helle Timm. Det var et forsøg på at genetablere en kritik af sundhedsvæsenet i det nye årtusinde. Et væsen som var blevet stadig mere centraliseret og, hvor en markedsbestemt logik ofte satte dagsordenen for behandlingen af de syge. Men også med et forsøg på nogle mere fremadrettede utopier, hvor Uffe Juul Jensen skrev en artikel om: "Sundhedsvæsenet efter Babel. Teknologi-utopier mellem tragedie og komedie". Atter var **Benny** åben for alt det, der rumler under overfladen i et komplekst væsen.

Den redaktionelle legeplads var nede i kælderens i Nansensgade. **Benny** havde fra starten skabt et inspirerende samarbejde med grafikerens Susanne Whitta Jørgensen. Hendes layout var igennem de 32 år rammen for den frie leg med tekst, farver og billeder. **Benny** var sprogets mester og Susanne var formens mester, og jeg fik ofte fornøjelsen af at deltage i legen med billeder af børn osv. som illustrationer til diverse skrivelser, men især med en række unikke forsider af mine forskellige installationer.

Men tag ikke fejl **Benny** var også en udfordrende legekammerat, som altid gik helt sine egne veje. Han var passioneret, egensindig og utraditionel, og han lod sig ikke styre af de herskende meninger på bjerget. **Benny** var nok som person også noget af et paradoks. Forudsigelig og uforudsigelig. Sårbar og ordknap. Drejet gennem alle årene af en stædig kraft til at holde Social Kritik flydende i et stormfyldt hav. Men også en trofast katalysator for mange forskellige mennesker. Og samtidig en udfordrende og nådesløs redaktør, hvis ikke kvaliteten af en artikel var formidlet i en forståelig form. Han kunne f.eks. ikke fordrage de mange ph.d. artikler han modtog, samtidig med at artiklerne i de senere år var væsentlige bidrag til tidsskriftet.

Som medlem af bestyrelsen var arbejdet mest en fornøjelse. Det bestod i at lytte til **Bennys** meritter og komme med kreative ideer, som han kunne gribe eller forkaste. Men også i at deltage i de mange events i kælderens, når et nyt nummer kom på gaden. Ofte ledsaget af italiensk rødvin af høj kvalitet i selskab med de mange skribenter **Benny** samlede igennem årene.

Social Kritik har med **Benny** som redaktør igennem alle årene formået at positionere sig i et turbulent tidsskriftmarked. Dets position som et dansksproget tidsskrift uden bestemte metode- og bedømmelsesriter gør, at det også er nødvendigt fremover. Som et unikt papir tidsskrift med æstetisk power og med kritik af den herskende velfærdsstat, henvender det sig forsat til et stor gruppe af uddannelsesfolk og forskere indenfor bl.a. det socialpolitiske felt. Så proletardrengen fra Korsør skabte via tidsskriftet nogle kulturelle- og symbolske kapitalformer, som er unikke og langtidsholdbare. Ja **Benny** er med skabelsen af Social Kritik nærmest blevet til socialpolitikens Kim Larsen.

Tine Rask Eriksen, april 2020.

*Social kritik nr 45-46.
Forside illustration af Flemming Born*

TIME OUT: Til Benny Lihme

”Rejser i nutiden: Etnicitet, modernitet, identitet” kaldte jeg det temanummer, jeg i 1996 redigerede af Social Kritik (SK, nr 45-46, 1996). Det var et dobbeltnummer, og et af de første numre, der tematiserede de ambivalenser, modsætninger og paradokser, der er forbundet med det internationale multikulturelle samfund i Danmark, Europa og landene i det sorte Atlanten. Men det var vi ikke klare over, da vi i slutningen af 1995 mødte hinanden i linie 14 i myldretiden på vej hjem fra arbejde, hvor vi kort aftalte, at jeg havde frie hænder til at redigere et nummer af tidsskriftet. Det blev også de frie hænder, der kom til at kendetegne vores forhold, da jeg senere blev en del af Social Kritiks referencegruppe og senere endnu en del af bestyrelsen bag ”Selskabet til fremme af Social Debat”. Men først skulle vi ud at rejse i de nye verdener, de ungdommelige blandingskulturer skabte i N.Y., London, Amsterdam og København. Det skete dels ved Seminarer, tidsskriftet Social Kritik afholdt i Medborgerhuset på Charlotte Amundsens Plads ved Nansensgade i det indre København og i tidsskriftet Social Kritiks spalter. Her kunne man blandt andet høre – og senere læse – foredrag af forskere som Les Back, Paul Gilroy, Ove Sernhede og Vron Ware; en gruppe, der senere kom til at udgøre en slags europæisk pendent i Social Kritiks spalter til det amerikanske tidsskrift ”In these times” og dets kritik af den herskende vestlige uorden i vores del af verden. Social Kritik har gennem årene haft en international dimension, man ikke må glemme. Men det skete også på konkrete rejser. Jeg har været med Benny Lihme i N.Y, London, Amsterdam og Göteborg; jeg har set ham danse i en pub i nærheden af Archway i det nordlige London, mens Paul Gilroy og hans band ”Age against the Machine” med Les Back på guitar og Ed Vuliamy som forsanger spillede. Jeg har hørt ham diskutere musikkens hybride klange og blandingskulturerne muligheder for at slå rødder i de europæiske storbyer kontra demagogen og populistten Pim Fortuyins vulgære retorik om ”de fremmede” med antropologen Gerd Bauman i Amsterdam. Og jeg har hørt ham diskutere med Ove Sernhede og andre svenske kulturanalytikere og ungdomsforskere i Göteborg om deres forsøg på at genskabe de sorte panteres erfaringer i Hammarkullen uden for Göteborg. Så vi har været omkring, Benny og jeg. Og jeg ved, hvad det vil sige at måtte standse op på et gadehjørne i den sydlige del af Manhattan for at få vejret og se Benny Lihme forsvinde forude, for skulle en storby som N.Y. indtages, så var han om nogen den i min omgangskreds, der kunne konkurrere med Marshal Berman om at kunne erobre Manhattan og Lower East Side. Så jeg skal hilse fra de nævnte og vil gøre det med et citat fra Paul Gilroys brev til familien i anledning af Benny Lihmes død.

Bennys kontor - "hule" i Nansensgade 68 i kælderen. Her med besøg af hans kone Signe. Foto Aslak Gottlieb

Dear Signe Gundersen, Please forgive my writing to you "out of the blue" like this. I wish to offer condolences to you on behalf of myself and my wife Vron Ware. We did not know Benny very well, but we met him on many occasions in several different locations. He certainly had a massive impact upon our lives through his generosity of spirit, insight and energy. Through him, our writings were translated and published in Social Kritik which was not only a great privilege, but added a new dimension to the impact of our thinking and writing for new audiences. Those conferences and convivial dialogues were extremely formative for us and through them we came to know and appreciate the alternative intellectual life of Copenhagen a little. Once, when we lived in Connecticut close to where Benny had travelled as a young man, we had the special pleasure of going to Charlie Haden's 70th birthday concert in New York City in the company of Benny and our mutual friend, Flemming Røgilds. I recall not only Benny's joy and appreciation of the beautiful duets that Haden played that night with the Cuban pianist, Gonzalo Rubalcaba, but his happiness and amusement when he realised that Yoko Ono and Sean Lennon were seated at the next table. We cannot let Benny pass away without expressing our gratitude to him and articulating our unbounded appreciation of his wonderful qualities as a catalyst and an intellectual in the truest, deepest sense of that word.

Når det er sagt, skal det nævnes, at samme Paul Gilroy også takkede Benny Lihme og Social Kritik, da han i juni 2019 modtog den norske Holbergpris i Bergen. "Tilbage står" som vennen, psykologen Ida Koch siger det "savnet efter en klog, kritisk og totalt ukorrumpet mand, et privat og diskret menneske".

*Flemming Røgilds,
april 2020.*